

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1899.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

XXVIII. évfolyam. 112. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre	— — — —	12 fr.
Félévre	— — — —	6 »
Negyedévre	— — — —	3 »
Egy órára	— — — —	1 »

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével mindennap est 6 óráig.

Szerda, május 17.

Nyilvános betegápolás.

Nagybecskerek, május 17.

Ha állami életünk újabb és újabb tüneteit megfigyeljük, lehetetlen észre nem vennünk a rohamos és nagyméretű fejlődést, mely minden irányban kiterjed. Az állami élet intézőit nagy elismerés illeti meg a folytonos munkásságért, reformokért, melyekkel a tökéletesedés felé törek-szenek. Kevesebb gondtal és munkával is el lehetne igazgatni az országot, amint ezt történeti tények igazolják; mert voltak idők, hogy a kormány és törvényhozás fél annyi munkát nem végeztek s az ország igazgatásának s ekere tovább dűcögött a rendes kerékvágásban; évek óta azonban megfeszített erővel dolgoznak a törvényhozás összes faktorai, hogy a művelt Európa államai közt a legelső-kel tartson lépést Magyarország, mely ma még mindig az átalakulás korát éli, a mely kor kétségkívül a legfárasztóbb, legnehezebb s kormányzatra és a népre legerhebb.

A sok reform közt nem utolsó helyet foglal el a nyilvános betegápolás költségeinek fedezéséről szóló törvény. A nyilvános betegápolás költségeinek fedezéséről szóló 1875. évi III. tcz. revízió alá vétele és a nyilvános betegápolás ügyének új alapokra való fektetésére, a szó szoros értelmében szükség volt. Volt és van még elég égető szükség, mert hiszen dacára annak, hogy annyi üdvös és hasznos törvényt alkottunk rövid egy-két év alatt, még mindig sok reformra van égető szükségünk. Hogy a nyilvános betegápolás ügye nagy horderejű országos kérdés, az tagadhatatlan s a mint e nagy jelentőségű ügyről a törvényhoz eddig gondoskodott, az ki nem elégitő. Sürgős ujtásra volt szükség s ez a törvényvel biztosítást nyer.

Az immár életbelépett törvény szerint a nyilvános betegápolási költségek terhének egyetemleges megosztása végett „országos betegápolási alap” létesített akként, hogy az egyenes államadók után országos betegápolási pótdadó fog évenként kivettetni; jóval csekélyebb, mint a mennyit a betegápolás címén egyes helyeken eddig szedtek.

Az országos betegápolási alap megteremtésével, de helyesebben mondva, az országos betegápolási pótdadó behozatalával tulajdonképen nem egy új terhet, nem egy új adómetet létesítenek, hanem ugyanazt a terhet, melyet az 1875. évi III. t.c. alapján jelenleg is visel az adózó nép, igazságosan, egyenletesen osztják el.

Az új rendszer életbeléptetése azon föltül, hogy a teherviselést egyenletessé teszi, még több nemű, közigazgatási, közegészségügyi és emberbaráti szempontból fontos és üdvös eredményekre vezet. Ugyanis nagy részben elenyészik az a sok hosszú, bonyodalmas és fölösleges, magyarázóval áldástalan községi illetőségi vita, mely hiábavaló munkát adott a szolgabíráknak, közp. előadóknak és magának a közigazgatási bizottságnak is. Az új rendszer szerint közömbössé és szükségtelenné válik az ápolts községi illetőségének nyomozása s megállapítása. Csupán az a kérdés merül föl, hogy az illető közápolásra szoruló szegény ember magyar állampolgár-e, vagy sem?

A kórházak, melyek eddig a törvényhatóságokkal szemben voltak kénytelenek követeléseiket érvényesíteni, illetőleg azok érvényesítését megkísérteni és a melyek törvényes követeléseik egy részének behajthatatlansága következtében nemcsak tartalék-tőkájukat emésztették föl, hanem sokszor pénzzavarokkal is küzdöttek, ma csupán egyetlen közpénztárhoz — az országos betegápolási alaphoz fordulnak, melyől követeléseiket pontosan megkapják.

Igen fontos hivatása az új törvénynek az, hogy a járványok elleni eredményes védekezésre, valamint a lelelc-ügy rendezésére is érdemleges intézkedés történt. Eddig úgy a járvány, mint a lelelc-költségek a községek vállaira neheztedek. Jövőre mind a két föladataz az országos alap terhére róják.

A törvény taxative és pedig a gyakorlati szempontok, valamint a főforgó különböző érdekeknek gondos és méltányos mérlegelése mellett felsorolja mindama terheket, melyeket az új törvény életbeléptetésével, ugy az országos betegápolási alap, mint más fizetési kötelesek, u m. a betegsegélyző pénztárak, cselédtartó gazdák, az ápolts, hozzátartozók, a kincstár viselni kötelesek.

Az országos alap fedezi a tulajdonképeni betegápolási, kórházi és gyógyintezeti költségeken föltül a kórházon kívül ápolts szegény betegek gyógyköltségeit.

A cselédtartó gazdáknak azt a sokat panaszolt terhes kötelezettségét, hogy a gazda és a cseléd hibája nélkül megbetegedett a költségeit, ha csak egy napig szolgált is a cseléd, a gazdának kellett fizetnie — enyhíti a javaslat. Ilyen esetekben 15 napi tényleges szolgálat után állapítja meg a gazda fizetési kötelezettségét.

Évi jelentése

a torontálmegyei községi és körjegyzők egylete elnökségének.

Tisztelt közgyűlés!

A torontálmegyei községi és körjegyzők egylete egy olyan erkölcsi testületet képez, mely egyszerű napirendre nem térhet át akkor, midőn legutóbbi közgyűlésünk óta 1898. évi szeptember hó 10-én délután fél 3 órakor hazánk imádott őrangyalát siratja. — Genfben a történelemben páratlan orgyilkosság ejtetett a legártatlanabb Nagyasszonyon, aki édes hazánk, Magyarország és népeinek kizárólag jövője védangyala vala.

Erzsébet királyné ő Felsége örökre itt hagyta imádatig szerető népeit. Hogy mi volt ő alattvalóinak, azt a történelem arany lapja örökíti meg.

Indítványozom, hogy önzetlen alattvalói hódolattal, vérző szívünk kegyeletével, néhai Erzsébet királyné ő Felségének leggyászosabb elhunyt, csekélységünknel fogva, közgyűlési jegyzőkönyvünkben nyerjen örök kifejezést.

Áldásos emléke, hazánk felejthetetlen őrangyala nyugodjék békében.

Tisztelt közgyűlés!

Kötelességünkhöz hiven van szerencsénk egyletünk mult 1898. évi működéséről szóló következő jelentésünket előterjeszteni, kérvén annak jóváhagyó tudomásul vételét.

Jelentésünk évében egy választmányi és egy közgyűlés tartatott. A közgyűlésen 31 határozat hoztatván, a mennyiben külön intézkedést nem igényelt, mindannyi végrehajtatott. Az egyleti iktatóban 171 drb érkezett be, melyek legnagyobb részt nyugdíj ügyekre vonatkozván, szeretett egyleti főjegyzőnk Forster Imre kartársunk páratlan ügybuzgósága következtében elnöki uton nyertek elintézését; az elintézetlenek

a folyó évi közgyűlés tárgysorozatába vannak felvéve.

A jegyzői szaktanfolyam tek. igazgatóságára még mult évi május hó 12-én 349. szám alatt kelt átiratával az iránt kerestem meg, hogy a szaktanfolyam tanári testülete valami módon egyletünkben tagként foglaljon helyet. Miután a tagok felvétele alapszabályaink 5. §. rendelkezéséhez mérten történhetik csak, ezen kérelem tárgysorozatra tüzetett és alkalom adatik a tisztelt közgyűlésnek a hivatkozott §. c) pontja értelmében határozni.

Ugyancsak a szaktanfolyam tek. igazgatóságának 648/1898. sz. szives meghívására az 1898/8-iki IX-ik szaktanév zárvizsgáján mult év június hó 13-án az egylet képviselőjében részt vettem. A tapasztalatokról öröndetes kötelességemnek tartom jeleníteni, hogy a vizsga tárgyainak sokoldalúsága, terjedelmessége s mondhatni kifogyhatatlansága dacára a vizsga sikerültnek volt tekinthető. A tanári kar kivétel nélkül fáradságot nem ismert, ki ki törekedett eredményt elérni. A kedvező benyomás hatása alatt egyletünk nevében nyomban köszönetemet nyilvánítani kötelességemnek tartottam. A vizsgázott hallgatók 16-an voltak, kik közül 3 kitűnő, 6 jó és 6 elégséges osztályzatot nyert, ismétlésre utasított pedig 1.

Tisztelt közgyűlés! Távol legyen tőlem annak látszata, hogy a szaktanfolyam ne lenne hézagpótló, de ha tekintetbe vesszük azon sajnós körülményt, hogy 5332 frrtal fentartott tanulmányunkon 16 hallgató került ki, esik 1—1 hallgatóra 333 frt 25 kr. kiadás, Gondolkozóba ejt, vajjon fentartható lesz-e jövőben is uttörő szaktanfolyamunk? Ennyi költség mellett legalább megannyi vizsgázottnak kellene kikerülni.

A „Magyar Közigazgatás” m. évi 23. sz.-ban a szakálházi megüritt jegyzői állásról egy feltűnő pályázati hirdetmény jelent meg a temesmegyei központi főszolgabírószágtól, a melyben azon feltétel szolgáltatik, hogy csak Temesmegyében vizsgázott jelöltek fognak figyelembe vétetni. Bár akadémiakusnak látszik ily eljárás ellen felszólalni, mivel illető főszolgabíró urnak módjában áll diskrecionális jogával élni, mind a mellett az országos központi egyletünk utján, feliratunkra a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumhoz ily formátlan eljárás ellen felterjesztés tétetett orvoslásért.

A 29/898. számú határozatra a hadmentességi díj kivétési lajstrom korosztályonként leendő szerkesztésének engedélyezését a nagytekintetű m. kir. pénzügyigazgatóság helyt adott. Ellenben a 30/1898. sz. határozatunk fonálán felterjesztett kérelmünk a földadó nyilvántartásában havonként szerkesztendő adóváltozások kimutatásának felmentése iránt tett kérelmünk eddig sikertelen maradt. Noha az országos központi egylet az ügyet magáéva vette és azon rendelet hatályon kívül helyezése iránt kérelmezett, de eddig választ még nem kaptunk, feltűnő pedig, hogy ezen évközből havi elő- és leírás módzat csak megynkre lett behozva s ha beválik, országosítottatni fog. Ezen rendelkezés célszerűségét nem vagyunk eléggé képesek ecsetelni, hogy mily zavarok keletkeznek az adókönyvek kezelésénél. Biztosak lehetünk a felől, hogy rövid néhány év után minden községben liquidálás lesz eredménye. Eltekintve még attól, hogy annak a jegyzőnek nem áll annyi idő rendelkezésére, hogy kizárólag azzal foglalkozzék. Ezen művelet ugyanis feltételezi, hogy már január hóban teljes adóelőírás álljon rendelkezésére, pedig jól tudhatja a szakközeg, hogy még június hóban sok esetben nincs teljes előírásunk.

90/898. sz. a. felkértük Torontálmegye alispán ur ő nagyságát, hogy oda hatni sziveskedjék, mikép lehetőleg minden arra való községben legalább 1 segédjegyzői állás rendszerezessék. Az alispán ur intézkedett is. Most már több mint 100 segédjegyzői állás van a megyében rendszeresítve.

Öröndetes tudomására hozom, hogy a nm. m. kir. belügyminiszterium 64845/IV-a. 1898. sz. alatt megengedte, miszerint a milleniumi év az 1896. évi január hó 1-én jogérvényesen megválasztott és szolgálatban levő jegyzőknek kétszeresen számítottassék be.

Hasonlóan 101500/IV-a. 1898. sz. a. jóvá.

hagyta a belügyminiszter ö Nagyméltósága a törvényhatósági bizottság azon határozatát, hogy a helyettes jegyzői pályán eltöltött szolgálati idő évi 50 frt pótdíj utánfizetése mellett beszámítható.

Mult évi közgyűlésünk után megragadtuk az alkalmat szeretett alispán ur ö Nagyságánál tisztelegni, kérvén őt, engedné át arcképét sokszorosításra, hogy minden jegyzői irodában képe megszereshető legyen. Alispán ur válaszában hangsúlyozta, hogy nem barátja az ilyféle tüneményeknek, de tekintve, hogy bennünket jegyzőket mindenkor tudott méltányolni, engedett kérelmünknek és arcképe már most minden jegyzői irodát díszíti. Az arckép beszerzésével tek. Hegedűs János állami anyakönyvi felügyelő és szaktanfolyam igazgató helyettes ur szerzett magának érdemet, miért is köszönettel emlékezem meg róla.

Ugyancsak legutóbbi közgyűlésünkben már megemlékezett érdeműs elnökünk Vadász Kálmánon kívül 1898 ban meghalt még Pettkó István szentjános jegyző. Nyugodjanak békében! Más halálesetről nem szereztünk hivatalos tudomást. A halál tehát ebben az évben kiméletes volt.

1898-ik évben nyugdíjaztattak:	
D. Bodó Sándor topolyai	800 frt
özv. Suciú Jánosné (2 gyermek nevelési járulékkal)	330 "
Kipper József árvájának nevelési járuléka	100 "
Killige József gyertyámosi	960 "
Ströbl Ádám újvári	600 "
özv. Vadász Kálmánné	410 "
Mihajlovics Péter dinyási	600 "
Grob János m. padei	470 "
Összesen	4270 frttal

nyugdíj és nevelési járuléka szavaztatott meg.

Ezzel kapcsolatban jelentem, hogy az 1897. évi nyugdíj-intézeti zárszámadásunk felülvizsgálatot és

1. cselekvő tőkében	110038 frt 17 kr.
2. cselekvő hátralékban	30508 " 84 "
3. pénzmaradvány	7178 " 39 "
4. összes cselekvő vagyon	147726 frt 40 kr.
5. levonva a terhet	706 " 36 "

A tiszta vagyon 1897. év végén volt . . . . . 147020 frt 04 kr. helyesnek találtott.

Az 1898. évi most előterjesztendő még felülvizsgálatlan zárszámadás pedig mutat:

1. cselekvő tőkében	119627 frt 11 kr.
2. cselekvő hátralékban	52965 " 87 "
3. pénzmaradvány	2787 " 35 "
4. összes cselekvő vagyon	175380 frt 33 kr.
5. levonva a terhet	100 " — "

Marad vagyon 1898. év végén . . . . . 175280 frt 33 kr.

Az előző évihez képest tehát szaporulat . . . . . 28260 frt 29 kr.

Átérve egyleti pénztárunk állására Orsó Gáspár egyleti pénztáros közölt adatai szerint a pénztári állag 1897. év végén volt:

készpénzben 24 frt 73 kr. }	394 frt 73 kr.
takarékbetét 370 " — " }	

1897. évi tagdíjhátralék . . . . . 361 frt — "

Előírás 1898. évben . . . . . 653 " — "

Összesen . . . . . 1014 frt — kr.

Ebből leiratott 15 frt. } befolyt . . . . . 555 " } . . . . . 570 frt — kr.

Marad 1897. év végén hátralék . . . . . 444 " — " tehát az 1897. évihez viszonyítva hátralékunk ismét 74 frttal szaporodott.

A hátralék kiküszöbölésére kérek megbízást oly irányban, hogy postai megbízás alkalmazassék a hátralékosok ellen. Természetesen a több kiadás hátralékosok terhére számíthatnák fel. Eredménytelenség esetén pedig bírói fizetési meghagyás bocsáthatnák ki s ennek fonalán sommás peruton a hátralék behajthatnák. A nyugdíjas és egyletünk kebeléből még ki nem lépett tagok hátralékai pedig nyugdíj-illetményükből volna levonandó. Utóbbi eset csak úgy volna lehetséges, ha alispán ur ö nagyságát meg lehetne nyerni oly rendelet kiadására, hogy a megyei főpénztár egyleti pénztárosunk kimutatására e címen hátralékot illetményükből levonná és pénztárosunknak egy összegben megküldené, a nyugdíjasok utalvány-szelvényén pedig a tagdíj levonását jelezné s ennek utána ezen hanyag tagokat a tagok sorából hivatalból törölnék.

A már most behajthatatlan tagdíjhátralék összeget a mellékelt kimutatás szerint kérem elrendelni.

Az egyleti tagok száma tekintetében van szerencsénk jelenteni, hogy:

1897. év végén volt	204
1898. évben szaporodott	10
Összesen volt 1898. év folyamán	214
Töröltetett 3	
Elhalt 2	
Kilépett 4	
	9

s így 1899. év elején a tagok száma 205

Egyleti életünkben még egy ritka örvendetes tényről kell jelentést tennem, a miről már előbb kellett volna megemlékezni. Ritka pedig azért, mert vajmi gyéren hatol el a király kegy-sugara munkásságban megöszült kartársához.

Stassik János németpárdányi közs. jegyző nemcsak saját községében, hanem megyénkben és általunk közszeretben álló Nesztorunk a legmagasabb helyről azon kegyben részesült, hogy a koronás ezüst érdemkeresztel kiténtetett. Az ünnepélyes átadás 1898. évi szeptember hó 11-ére, majd 14-ére lett kitűzve. Jelentésem bevezetésében sajtó szívvel említett országos gyász következtében azonban az ünnepélyes kiténtetés elhalasztatván, a jelvény átadása minden ünnepélyesség mellőzésevel váratlanul október hó 18-án történt. S mivel csak az utolsó percben értesültem a határnapról, nem volt módomban, úgy a mint terveztettem, az egyleti tisztikar stb. kartársakkal Stassik János megérdemelt kiténtetésén megjelenni. Ennek következtében egyletünk nevében sürgönyileg üdvözöltem őt. Adja a Mindenható, hogy szeretett kartársunk és egyletünk II. elnöke Stassik János a legjobb egészségben és boldogságban viselhesse soká kiténtetési jelvényét.

Ezek után jelentésünk szives tudomásvételét ismételve kérvén, tisztelettel maradtunk

Grabácson, 1899. évi május hó 10-én.

Vihely Géza,
elnök.

HIREK.

Tájékoztató.

Junius 12. Közigazgatási bizottság.

A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 óráig esti 7 óráig nyitva van hőlygek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon 4-6 óráig este urak részére is.

— **Áthelyezés.** A király megengedte Kértszy Lajos alhunári kir. járásbírónak a kecskeméti törvényszékhez bírói minőségben leendő áthelyezését.

— **A honvédség köréből.** A honvédtisztek és tisztviselők részére ismét egy üdvös intézkedés lépett életbe. Eddig ugyanis nem egyszer fordult elő, hogy a katonatisztek és tisztviselők elhalálása esetén, mivel az illető vagyontalan volt, a temetési költség fedezésének gondjait a rokonok, esetleg a bajtársak voltak terhelve. A legfelsőbb elhatározás szerint e visszaszállapoton a jövőben segítve lesz, amennyiben a honvédség tényleges állományában, vagy hadi fogságban elhalt havidíjasok utáni hátramaradtaknak és pedig a rangosztályba sorolt személyek után az elhalt által legutóbb élvezett havidíjnak háromszoros összege, a rangosztályba nem sorolt havidíjasok (törzsrörmesterek s hasonrangúak) után pedig halálzási évnegyeddíj, illetve végkielégítés gyanánt 50 forintnyi pénzösszeg lesz kiszolgáltatva. Ez az összeg az elhalt hozzátartozóinak a haláleset után azonnal és pedig lehetőleg a kimulást követő napon már kifizetett fog.

— **Hymen.** Kabos Bertalan a „Torontál” volt segédszerkesztője s jelenleg a „Neues Pester Journal” munkatársa, e hó 21-én esküszik örök hűséget Guttman Emma kisasszonynak.

— **Fűkaszalógép bemutatás.** Hétfőn, e hó 15-én a torontálmezei gazd. egyesület Poroszkay Béla gazdaságán fűkaszalógép bemutatást rendezett az érdeklődő gazdaközönség élénk részvétele mellett. A bemutatott gép a magyar mezőgazdák szövetkeztének nagybecskereki fiókraktárából való Adriance-féle gép volt s munkája oly tetszésben részesült, hogy az Szentiványi Zoltán gazdasága számára nyomban meg is vásároltatt.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: *Özvegy Jakobcsics Béláné szül. Pfann* Christiné úgy saját mint gyermekei Lujza, Imre, Mariska, Irén és Ilona, valamint az alantit rokonok nevében, fájdalomtól megtört szívvel jelenteli felejtethetlen férjének, illetve forrón szeretett édes atyjuknak Jakobcsics Béla birtokos és Szabadka sz. kir. város értékképviseelőjének f. évi május hó 15-én esti 7 órakor hosszas szenvedés után, tevékeny életének 58-ik, boldog házassága 32-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai folyó hó 17-én d. u. 5 órakor fognak a gyászháznál (Teleki-tér) a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint beszenteltetni, azután pedig az u. n. bajai sírkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az ég irlgalmát esdő engesztelő gyászisteni tisztelet a sz. Teréz főegyházban f. hó 17-én d. e. 1/2 10 órakor, a sz. Ferencrendiek templomában pedig f. hó 18-án d. e. 10 órakor fog

A „TORONTÁL” tárcája.

Neked.

I.

Tavaszi szellő kóborol, langyos fuvalma megcsapja lázban égő arcomat. Az ég tisztakék ivén egyetlen kis báránnyelű uszkál.

A talajból forró párázat tör utat magának. A levegő felszivja magába s körülöttünk szét-foszlik a langyos pára, csupán a láthatár szélén látszik a föld felett egy vékony köd-sáv.

A megüszkösödött fűszál leválik a törzstől és a halványzöld hajtás már kandikált kifelé alóla. Az orgona-bokor nyálkás rügyei dagadásnak indultak, itt-ott ki is pattant egy még idomtalan felső levél.

A természet felserkent álmából s mosolyog, mint a kisgyermek játékosny üdítő álma után.

II.

Emlékszel én szép gyermekem, — harmatos virágom, hogy elsirattam virághervadásakor, levelek hullásán az én virágbokrom.

Hogy sajnáltam az én orgona virágom, mely másodszer indult épen virágzásnak. Késő nyitását korai hervadás követte. Rátört a fagy, a tél szele megcsipte.

Pedig olyan szép fűrtös, fehér virágai voltak, ugye-e édes, emlékszel rá te is?! Olyan tiszták, galamb fehérék, mint a te lelked, mint a milyennek gondoltam én akkor annak a kacér, szivtelen leánynak lelkét.

Annak a leánynak pedig nem volt szive,

másé volt a dobbanása, másnak szólott álnok mosolysága.

Annak a leánynak, a kinek multját ép akkor temettem, a kinek a kacérságán elkeseregtem.

Vissza sirdogáltam minden mosolygását, szivemen éreztem szive dobogását.

Üszszel keseregtem tavasz elmulásán, levél-elhullás tájon, virág hervadásán. Mint mikor a gyermek agg korában érzi, hogy egy régi bölcső danát, lágyan zsongó dajka-dalát, szive visszaverzi.

Ősz volt akkor, a virágtalan ősz s én azt gondoltam, sem nekem, sem az orgona bokornak nem lesz már tavasza többé soha.

III.

Lelkem édes fele, te csak keseregtél, — hogy én meg nem értem a te kis szivedet, hogy én meg sem látom a te szép szemedet.

Elszorul a szived, a te áldott lelked s az elfojtott fájdalom könnyeket fakasztott selymes szempilládra.

Imádkoztál.

Szeretném megcsókolni az oltár zsámolyát, hol térdjeid megnyugodtak a hő, buzgó ima alatt, melyet felküldtél ahhoz, a kitől én elfordultam, szeretném, ha csókjaimmal borithatnám azt a helyet, hova legördül minden kicsi könnyed ima közben, melybe bele foglaltad az örvény szélén álló nevét.

Érzem, hogy ezért az imáért még számolnom kell a mindenható előtt, hogy azért az imáért egész életemmel kell fizetnem.

A lelked virrasztott felettem sok-sok álmatlan éjszakát. Szent volt előttem mint buzgó hívó előtt az oltári szentség. Remegő ajkad nem nyílt panasz szóra.

Szent vagy te, óh én édes boldogságom, lábaid nyomán im életemnek új virága kél, új tavasza fakad, mint életem ad a napsugár a mezei virágnak, mint visszahozza a kikelet az erdőnek a madárdalt, kis madárnak a dus falombot.

IV.

Künn kóborog az erdőn.

A még lombtalan fák között kósza szellő kergeti a száraz falevelet.

De a haraszt alján már látszik gyöngye sodrott levele az ibolyának, az egyhajú virág itt ékeskedik halvány lilaszínű virágával a tölgyek alatt, hol újra zöldülésnek indult a bársony moha új hajtása, lerugva magáról a régi réteget.

Leszakítok egy kis egyhajú virágot.

Én ugyan szerettem a virágot.

Es most mégis eldobom.

Egyet koppan a levél nélküli kis virág hűs szára a porondon.

Eldobtam, mert nincsen semmi illata. Epen olyan, mint a szép asszony. Virág illat nélkül. Nő sziv nélkül.

Eh hagyjuk édes.

Ne legyen nekünk multunk, csak jelenünk, jövőnk.

Öreg anyóka kerül elő valahonnan. Talán egyidős azzal a majdnem százados tölgygyel, melynek tövébe ül le pihenni.

Virágot szedni jött. Kikeresgéli a száraz levelek alól a tavasz első virágát, csomóba köti s pár krajcárért eladja. Az ő kezébe a kis virágok adják a kenyeret.

Lám én eldoblak, pedig az emberek még pénzt is adnak érte. Mert mit tudják azt sokan,

az örök élet Urának bemutatni. A hön szeretett elhunytat bánatos özvegyén és mélyen sujtott gyermekein kívül gyászolva siratják: Testvérei: Özv. Pillich Lajosné szül. Jakobsics Ágnes, Mamusich Lázárné szül. Jakobsics Erzsébet. Sógora: Mamusich Lázár. Unokái: Schilling Béluska, Schilling Margitka, Schilling Endrike, Schilling Kálmánka, Lucsics Aliceka, Lucsics Miklóska, Lucsics Vilmoska, Jakobsics Imrike, Jakobsics Jenőke. Menye: Jakobsics Imréné sz. Stachelsmidt Paula. Vejei: Schilling Kálmán, Lucsics Miklós, Dr. Gyomlay Gyula, Conen Vilmos. Áldás és béke a drága halott hamvaira!

Külön személy-vonat Nagybecskerek és Bégaszentgyörgy között. A vasutigazgatóság intézkedése értelmében kedvező időjárás esetén Nagybecskerek és Bégaszentgyörgy között külön személyvonat fog közlekedni vasárnapokon és ünnepeken. Indulás Nagybecskerek-Bégaparttól d. u. 3 órakor, érkezés Bégaszentgyörgyre 4 óra 10 perckor. Vissza indulás Bégaszentgyörgyről éjjeli 11 órakor, érkezés Nagybecskerek-Bégaparra 12 óra 10 perckor.

Felfüggesztett elöljárók fizetése. A közigazgatási bíróság általános közigazgatási osztálya érdekes elvi jelentőségű határozatot hozott. Kimondta ugyanis, hogy a hivatalától felfüggesztett elöljárónak a felfüggesztés alatt visszatartott fizetése azon esetben, ha ellene a fegyelmi eljárás megszüntetettik, pótlólag kiutalandó, mivel okszerű következményét képezi ez a fegyelmi eljárás megszüntetésének.

Az időjárás. Meteor jóvendőlése a mai nappal szintén bekövetkezett. A tudós mérnök, kinek neve egyébként Vozáry Pál, még a következőket írja: Az idő 17-ike után szép marad, veszedelmesebbnek mutatkozik azonban, amint ezt már jeleztem is, a 25-diki, a különben sem biztató Orbán napja. A teli hold összeesik a nappal, azt pedig régen ösmeri minden gazda, hogy ennek teljes állapota felhő emésztő és deret képző szokott lenni. Hogy miért? Az a Holdtól visszavert napfényének rezgésében kereshető, amit azonban jelenleg még csak valószínűleg ismerünk, de biztosan kimutatni még nem tudunk. A fagy Orbán napra nem egész biztos, de igen valószínű. Annak valószínűsége, hogy a Napon Cyklonok, vagy kitörések lesznek ekkor, oly arányban van mint 3-1-hez, az előbbi esetben fagyot, az utóbbiban erős zivataros meleget hozna. A szőlősgazdák jól teszik, ha a Jókai által ajánlt és kipróbált s én általam már leirt papiros védekezést igénybe veszik s megmentenek, ha megelőzőleg az idő fagyot mutat, annyit termésükből, amennyit megmenthetnek. A fagy bekövetkezését a tapasztalt gazda amúgy is megítéli, de van reá egy elég biztos módszer, egy mű-

szer: az ugynevezett Lambrecht-féle polimer. Ez utóbbi egy hőmérő és nedvességmérőből áll, ha a levegő foka alacsonyabb, mint amily számon áll a műszer mutatója, a fagy az éj folyamán bekövetkezik. Egy színházi láteső is elég különben ehhez, mert ha egy sötét üvegen s e látesővön tekintünk a napba 23-24 éns azt látjuk, hogy a Napon egy szétszórt folt észlelhető, akkor a fagytól nincs mit tartanunk, ellenkező esetben résen kell lennünk. A 27., 28., 31. szintén változási pontok, de már nem oly veszedelmesekek. A pünkösdi ünnepek szép időjárását semmi sem akadályozza, vagyis az ünnepek, ami az időjárást illeti, a legkellemesebbeknek ígérkeznek.

Lövések az erdőben. Az apátfalvi Nákó-féle erdőben, mint a „Sz. H.” írja, tegnap emberölés történt. Az erdőőr ugyanis rálőtt két emberre, a kik galyat gyűjtöttek. Az egyik alig kapott sebet, a másik azonban haldoklik.

Kivándorlás Braziliába. Magyarországból rendkívül sokan vándoroltak ki a múlt évben Braziliába Sao Paola államába. Mivel pedig az olasz kormány alattvalóinak az említett államba való kivándorlást tiltotta, valószínű, hogy a kivándorlási ügynökök még nagyobb tevékenységet fognak Magyarországon kifejteni. A belügyminiszter ennél fogva felhívja a törvényhatóságokat, hogy a kivándorlások lehető megakadályozása iránt a kellő intézkedéseket annyival is inkább tegyék meg, mivel az említett államban a kereseti viszonyok még mindig nagyon kedvezőtlenek.

Állatirtó mérgek eladása. A belügyminiszter erre vonatkozólag körrendeletet küldött valamennyi törvényhatóságnak, melyben elrendeli, hogy az állatirtó mérgek eladása úgy a gyógyszerárakban, mint az erre jogosított üzletekben csak az illetékes elsőfokú rendőrhatalóság engedelmével történhetik. A hatóság köteles az engedelmet adó iratban a kérelmező megbízhatóságát, a kért mérgek minőségét, mennyiségét szám és szó szerint kitüntetni. Elelmiszerek elárúsításával foglalkozók egyáltalában nem kaphatnak ilyen irást. A patkányoknak és egereknek mérgezőszerekkel történő kiirtásával üzletszerűen foglalkozók szintén csak hatósági engedély alapján szereshetik be esetről-esetre a mérget s kötelesek ennek kérése alkalmával azt is kitüntetni, hogy a mérgezést hogyan, mikor és hol akarják foganatosítani. Aki a rendelet határozmányait megszegi, 15 napig terjedhető elzárással és 100 forintig terjedhető pénzbírsággal büntetendő.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

I.

A képviselőház ülése május 17-én.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén, a második ülészakot bezáró és a harmadikat megnyitó királyi kézirat kihirdetése után elhatározta, hogy az alakulási munkálatokat, t. i. a különféle választások holnap fogja megejteni.

II.

A főrendiház ülése május 17-én.

Budapest, május 17. (A „Torontál” ered. távirata.) A főrendiház ma is ülést tartott, melyen a második ülészakot bezáró és a harmadikat megnyitó legfelsőbb kéziratot olvasták fel.

Oszták és bajor hercegi házasság.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Münchenből jelentik, hogy Lajos bajor herceg leányát elveszi egy oszták főherceg.

A vörös kereszt-egyesület gyászgyűlése.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az országos vörös kereszt-egyesület ma délelőtt tartotta meg az akadémia dísztermében gyászgyűlést és egyszersmind országos közgyűlést.

A közgyűlésen megjelentek Stefánia özv. trónörökös, Lajos Viktor és József kir. hercegek, Klotild főhercegnő és számos előkelő tag. Torontálvármegyét, nemkülönben a nagybecskereki választmányt a már említett küldöttség képviselte.

A közgyűlést Stefánia főhercegnő, az egyesület védnöke nyitotta meg, kijelentvén, hogy örömmel foglalja el az elnöki

széket, mert az egyesület békében, háboruban az emberszeretet eszméjének hódol és enyhíti az emberiség szenvedését. A főhercegnő megnyitja után Schlauch bíboros érsek mondott Erzsébet királyné emlékére dicsőítő gyönyörű beszédet, melyet a halgatóság ábitatos figyelemmel hallgatott végig. Végül Stefánia főhercegnő köszönetet mondott Schlauch bíbornak a szép emlékbeszédért és elrendeli, hogy a beszéd a jegyzőkönyvben szószerint megörökíttessék. Ezzel az ég áldását kérve az egyesület működésére, berekeszti a gyászgyűlést. Az orsz. közgyűlés napirendjét még a diszgyűlés előtt intézték el.

Parlagi Vilma eljegyzése.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Berlinből telegrafálják, Parlagi Vilma hírneves festőművésznőt eljegyezte egy orosz herceg.

A német „Schulverein” agitációi.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből jelentik: A német „Reichs-Courbuch, mely a magyar helységneveket eddig magyar nyelven közölte, a „Schulverein” agitáló közbelépése folytán ezután németül fogja azokat közölni.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1899. május 17.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilős	100 kilogr. ára		kilős	100 kilogr. ára	
		frttól	frtíg		frttól	frtíg
Bánsági	ó	76	9.00	80	9.45	9.60
Tiszavidéki	„	76	8.90	80	9.40	9.50
Pestvidéki	„	76	8.85	80	9.40	9.50
Bácskai	„	76	8.95	80	—	—
Rozs	ó	eisőrendű	70-72	7.20	7.35	
„	„	másodrendű	—	7.05	7.20	
Árpa	„	takarmány	60-62	6.15	6.35	
„	„	égetni való	62-64	5.80	6.10	
„	„	sőrfőzésre való	64-66	6.60	7.00	
Zab	„	—	39-41	6.00	6.10	
Tengeri	ó	bánsági	—	4.40	4.45	
„	„	másnemű	—	5.00	5.25	

Határidő-üzlet.

Budapest, május 17. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában az árak változatlanok, felmondattott 1000 mm. buza, 2000 mm. tengeri és 3000 mm. zab.

Köttetett:

Buza májusra	8.98—9.00
Buza októberre	7.97—7.99
Rozs októberre	6.48—6.50
Zab októberre	5.43—5.45
Tengeri májusra	4.48—4.50
Repce augusztusra	12.25—12.35

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekről.

Érvényes 1899. május hó 1-től.

Érkezik:

- a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:
  - Temesvár felől: délelőtt 11.38, délután 5.36, éjjel 10.29.
  - Pancsova felől: délelőtt 10.33, délután 5.58.
  - Zombolya, Alibunár és Versecz felől: reggel 8.49, éjjel 10.29.
  - Zombolya felől: (keskenyvágányu pályaudvar) délelőtt 10.45, este 6.27, éjjel 10.21.
  - Csösztelek felől: reggel 6.24. (csak minden kedden, pénteken és szombaton.)
- b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarra:
  - Budapest, Nagy-Kikinda felől: reggel 7.52, délután 4.45, éjjel 10.22.

Indul:

- a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:
  - Temesvár felé: éjjel 3.00, délelőtt 10.00, délután 4.31.
  - Pancsova felé: reggel 8.02, este 6.20.
  - Alibunár és Zombolya felé: reggel 3.00, délután 4.31.
  - Versecz felé: reggel 6.15, délután 4.31.
  - Zombolya felé: (keskenyvágányu pályaudvar) reggel 5.05, délután 2.00 este 7.05.
  - Csösztelek felé: éjjel 2.50 (csak minden kedden, pénteken és szombaton.)
- b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarról:
  - Budapest, Nagy-Kikinda felé: reggel 5.45, délelőtt 11.49, este 7.05.

VASUT-ÜGYEK.

9164/99. sz.

M. kir. államvasutak.
Zágrábi üzletvezetőség.

H i r d e t m é n y.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a dombóvári köralakú mozdonyzin megtoldási munkáinak végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Zágrábott az üzletvezetőség pályafentartási osztályában és a dombóvári osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A nyomtatványok ugyanott 1 frtért meg is szerezhetők. Az ajánlatokat legkésőbb 1899. évi május hó 20-án déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség I-ső osztályánál (Ferencz József tér 19. sz. I-ső emelet.) Az ajánlatokat 1 koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani: „Ajánlat a dombóvári köralakú mozdonyzin megtoldási munkáinak előállítására.” Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1899. évi május hó 19-én déli 12 óráig 800 azaz: nyolcszáz o. é. frt bántpénzt kell a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyűjtő-pénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bántpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó. Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Postán beküldött ajánlatok és bántpénzek térti vevényvel adandók fel.

Zágráb, 1899. évi április hó 28-án.

Az üzletvezetőség.

68606.

18425. C. V. szám.

M. kir. államvasutak.

H i r d e t m é n y.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítványok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teherárúrtáiraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

Nagyvárad állomáson	1899. május	19.
Budapest dpart	"	19.
Miskolcz göm.	"	19.
Eszék	"	24.
Kolozsvár	"	24.
Szatmár	"	24.
Pozsony	"	25.
Csaba	"	25.
Pécs	"	25.
Budapest ny. pu.	"	26.
Győr	"	26.
Kassa	"	26.
Szeged	"	29.
Ujvidék	"	29.
Zágráb	"	29.
Debreczen	"	30.
Kecskemét	"	30.
Nagy-Szeben	"	30.

Budapest, 1899. évi május hó 1-én.

Az igazgatóság.

11994/99. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága egy a szolnoki műhelyben leszerelt 30 lóerőt kifejtő és teljesen jókarban lévő kazán nélküli gőzgépet eladni óhajtván; ezen célból nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen gőzgép, mely szolnoki műhelyünkben megtekinthető, a vevőnek a vételár lefizetését igazoló főpénztári nyugta ellenében fog jelenlegi raktározási helyén kiszolgáltatni, vagy pedig egyik a vevő által meghatározandó magy. kir. államvasuti állomáson bérmentve szállítva, vasuti kocsiban átadni.

Vevő tartozik a vételárt a felszólítás vételétől számított tizennégy nap alatt lefizetni és ugyanezen határidőn belül a gépet átvenni.

Az alulírt igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson és a gépet tetszése szerinti ajánlattevőnek engedhesse át.

Az ajánlati, illetve a vételár a gépért egy összegben, nem pedig kilogrammként állapítandó meg.

Pályázni szándékozók felhívtnak, hogy erre vonatkozó, egy koronás bélyeggel ellátott lepecsételt és a borítékra ezen külfelirattal „Ajánlat gőzgép megvételére 11994/99. számhoz” ellátott ajánlataikat folyó évi június hó 7-ig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési osztályánál benyujtsák.

Az ajánlat benyújtását megelőző napnak déli 12 óráig a gépért felajánlott árnak 5 1/10-át készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban teendő le főpénztárunknál bántpénzképpen.

Bántpénz nélküli, a fentebbi feltételektől eltérő, ugyszintén elkésve beérkező, vagy pótajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Budapest, 1899. április 9.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

H i r d e t é s e k.

Értéktelen utánzásoktól óvakodjunk!

N i n o s p o r

a z á r u k o n

és a **bolthelyiségekben**, amennyiben a padló a Lino-leum vagy „Dustless”-szel van beeresztve. „Dustless” **főlölegessé** teszi a nedves fűrészpárral, földmosással és dörzsöléssel való tisztítást, szárad néhány óra múlva, szinés szagmentes. A beeresztés nem zavarja az üzemet és bárki által eszközlhető. Tervrajz és használati utasítás **ingyen és bérmentve.**

Dustless Oil & Paint Co.,

G. Hartmann & Co. Leipzig.

Kizárólagos képviseleti raktár:

Schubert Ferencz Nagybecskerek.

446-3.2

Kapható:

Wischt Ferencznél (Hunyady-utca.)

A. I. 22/99. 4.

453-3.2

H i r d e t m é n y.

Néhai buziási Eisenstädter Mária külföldi örökösei és hagyományosai összehívására.

A cs. kir. bécsi belvárosi II. számú járásbírósnak I. osztálya ezennel közhirrre teszi, hogy az 1899. évi április hó 7-én Bécsben, I., Sonnenfels-Gasse 21. sz. alatt az ottan lakott buziási Eisenstädter Mária nagykereskedőnek özvegye, ki Nagy-Becskereken, Magyarországon, illetőséggel birt, végrendeletnek hátrahagyása nélkül meghalt.

Miután nevezettnek Bécsben lakó

ECKSTEIN HERMAN

fehér- és barna-sütődéje a „Korona” szállodával szemben.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a kedvelt **reggeli- és luxus-üteményt** ezentul **háromszor naponta** készítem és kívánatra házhoz szállítom.

Továbbá ajánlok jó

sós- és mákos-kiflit és jóízű

házi-, rozs- és burgonya-kenyért, mely mindig frissen kapható.

T. c. vevőim kényelmére üzletemben telefon (149. sz.) van bevezetve.

Számos megbízást kér

tisztelettel

444-3.2

Eckstein Herman.

Tüzifa kizárólag elsőrendű legfinomabb minőség.

Elsőrendű bükkfa, teljes mérték, mélyen leszállított áron.

Valódi porosz szalon-köszén.

Magyar királyi marhasó.

Kapható:

KURLÄNDER IMRÉ-nél Nagybecskerek,

Korona-utca 585/II. (Telefon 35. sz.) és

KURLÄNDER-UDVAR,

Gizella-part (telefon 89. szám.)

416-5.4